

Nr 150.

Av herrar **Nordborg** och **Lindley**, om ökat anslag till sjömanshusen.

1917 års sjömanshuskommitterade, som hade särskilt uppdrag att beräkna statens andel i sjömanshusens arbetsuppgifter, funno sagda andel ej kunna sättas lägre än till 75 procent. På grundval av denna utredning och efter framställning av kommerskollegium beviljade 1920 års riksdag för år 1921 ett anslag till sjömanshusen å 162,000 kronor. Detta anslagsbelopp utgjorde ett provisorium; detsamma hade — för att icke kunna tänkas föregripa en pågående utredning om sjömanshusens omorganisation — beräknats i förhållande till en inom ovannämnda kommitterade reservationsvis framlagd omkostnadsstat, vilken ansågs upptaga den under alla förhållanden minsta omkostnaden för ifrågavarande förvaltningsapparat; sålunda inrymde staten icke några som helst dyrtidstillägg. Anslag å 162,000 kronor har sedermera orubbat utgått för ett vart av åren 1922—1932. Från och med 1933 har anslaget utgått med ett till 146,000 kronor sänkt belopp. Sålunda reducerat anslag upptages jämväl i årets statsverksproposition.

Att sjömanshusen på senare tid alltmer tagits i anspråk för rent statliga uppgifter har icke förringat betydelsen av deras ursprungligen främsta uppgift, understödsverksamheten bland sjöfolket. Med hänsyn till denna samhälleligt synnerligen behjärtansvärda verksamhet, som de till sjömanshusen från sjöfolket och redarna utgående avgifter (hyresavgifter och tonavgifter) avse att tillgodose, är det i särskild grad av betydelse, att sjömanshusen beredas skäligen ersättning för dem ålagda statliga förvaltningsbestyr.

Den vid 1933 års riksdag beslutade minskningen av anslaget till 146,000 kronor motiverades med det statsfinansiella läget och angavs uttryckligen såsom allenast tillfällig. Tillika förutsattes vidtagande av effektiva åtgärder för nedbringande av sjömanshusens förvaltningskostnader och uttalades önskvärdheten av förnyad utredning angående storleken av den andel i förvaltningskostnaderna, som skäligen borde åvila staten. Förnyad utredning i denna fråga av kommerskollegium, avgiven den 7 oktober 1933, har med avseende å andelsprocenten givit samma resultat som det, vartill sjömanshuskommitterade och kollegium tidigare kommit. Då även med hänsynstagande till möjliga utgiftsbeskrningar sjömanshusens årliga omkostnader (för år 1934) beräknats ej understiga 500,000 kronor, skulle alltså i själva verket ett anslag å 375,000 kronor (75 procent av 500,000) kunna anses motiverat. Med avseende å sjömanshusens inkomster må beaktas den minskning, som måste förutses i följd av det nu rådande exceptionella ränteläget; år 1933 utgjorde medelräntan 3.8 procent å sjömanshusens till omkring 10.2 milj. kronor uppgående tillgångar. Att staten under sådana förhållanden — trots

det i stort sett förbättrade budgetära läget — skulle vidbliva minskningen av anslaget, måste anses i hög grad otillfredsställande.

Efter omförmälan att kommerskollegium erhållit i uppdrag att med viss angiven utgångspunkt verkställa förnyad utredning angående sjömanshusens omorganisation motiverar departementschefen sitt vidblivande vid det reducerade anslaget med att han »i det läge, vari frågan om sjömanshusens omorganisation och därmed sammanhängande förhållanden nu befinner sig» anser sig »icke böra förorda någon ändring i det anslagsbelopp, som för närvarande utgår såsom ersättning åt sjömanshusen». Den omständigheten att förnyad utredning anbefallts i omorganisationsfrågan läser emellertid knappast kunna åberopas såsom nytt skäl för vidblivande vid det lägre anslagsbeloppet, då ju såsom ovan framgår redan det tidigare utgående anslagsbeloppet till sin storlek i själva verket motiverats med samma skäl.

Under åberopande av vad vi sålunda anfört få vi hemställa,

att ifrågavarande anslag till sjömanshusen må för budgetåret 1935/1936 upptagas till ett belopp av 162,000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1935.

O. A. Nordborg.

Charles Lindley.